

Bijzondere korstmossen op onverwachte plekken

Laurens Sparrius

Bryologische en Lichenologische Werkgroep

soort	nr	
fam	det	
vindplaats		
datum	leg	
standplaats	km-hok	
bijz		

Eenmaal ontdekt... overal gevonden

Uiterst zeldzaam Blaasjesmos op de camping

BLWG

17-MEI-2015 - Op elf campings in Nederland is het uiterst zeldzame Gestekeld blaasjesmos aangetroffen. Dit mos lijkt een voorkeur te hebben voor kale plekken in het grasveld waar het vorige seizoen caravans hebben gestaan. Mossenkenners staan voor een raadsel, want Blaasjesmossen komen in West-Europa bijzonder weinig voor.

Knolbeemdgras en Mosbloempje, afschuw van de leegte

FLORON

1-JUL-2010 - Zomer. Camping Seedune op Schiermonnikoog. Huurtenten die het hele seizoen op een en dezelfde plaats staan. Als die in de herfst opgeruimd worden, blijven er kale 'brandplekken' achter. Die vormen het habitat van twee bijzondere plantensoorten.

Verrassende hotspots voor korstmossen

Hotspots van Rode Lijstsoorten

Parken en landgoederen

- Elswout
- Staverden
- Paleispark Het Loo

Kleinere plekken door het land

- Kerken en begraafplaatsen
- Zandverstuivingen
- Kalkrijk duin
- Ooibossen

Kalkrotsen

- Sint Pietersberg en Bemelerberg

Oude bomenlanen

- Drenthe, NW-Overijssel, Veluwe en Utrecht

Hunebedden

Zeedijken

- Terschelling
- Delfzijl
- Nijkerk
- Ramsdiep
- omgeving Hoorn

Oude bossen

- Speulderbos
- Bergen (NH)
- Asserbosch

Een pleidooi voor bijzondere bouwmaterialen

In de bebouwde omgeving kun je rijke korstmossengroeiplaatsen krijgen als je gebruikt maakt van:

- Hardhout
- Natuursteen (liefst hergebruikt)

In natuurgebieden:

- Hout: stobben op heidevelden, hardhouten hekpalen
- Natuursteen: grenspalen, zwerfkeien

TUURRE SA

EEN VRIJE TO

uitgezonderd

Kanaaldijk

Dank voor jullie aandacht!

meer informatie over korstmossen kun je vinden op

- www.blwg.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

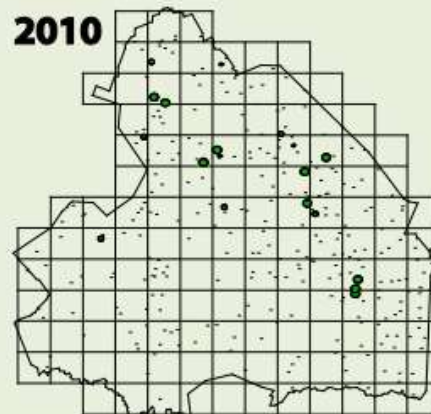
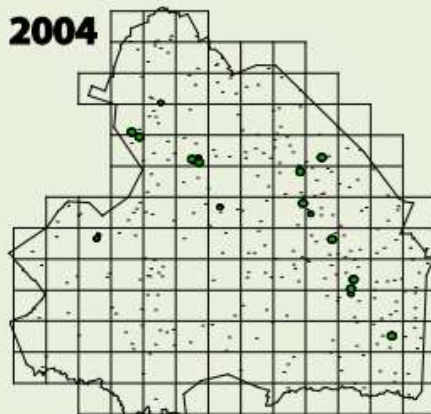
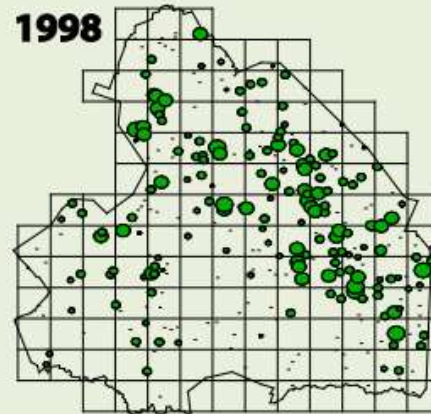
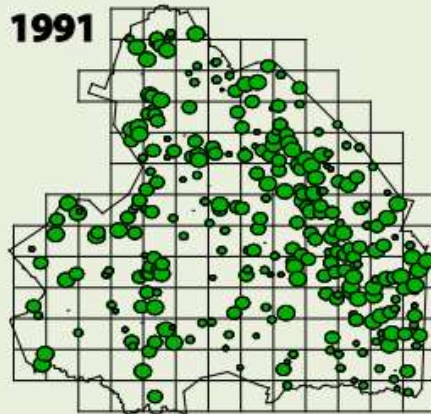
Bijzondere korstmossen op onverwachte plekken

Laurens Sparrius

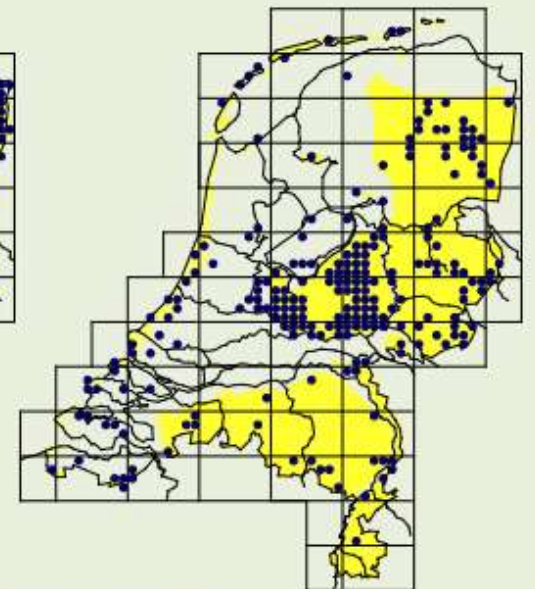
Symposium Ecologica 2017

Met enkele foto's van Arjan de Groot, Kok van Herk, Henk-Jan van der Kolk, Christophe Brochard

Gevoelig voor milieu-invloeden: Afname Groene schotelkorst

1925-1975

2001-2010

Lichenologisch speurwerk

- De zaak Sas-van-Gent
- Overlast van korstmossen
- Plaats delict: De Kunstmestfabriek
- Onderzoek in 2009 en 2016

België
Nederland

Zorgcentrum De Redoute

Passluis

Boerderijrestaurant
De Baeckermat

Oostpoortweg

N683

Sas van Gent

Albert Heijn

Hotel Royal/
Restaurant Bottles

Lidl

Nederland
België

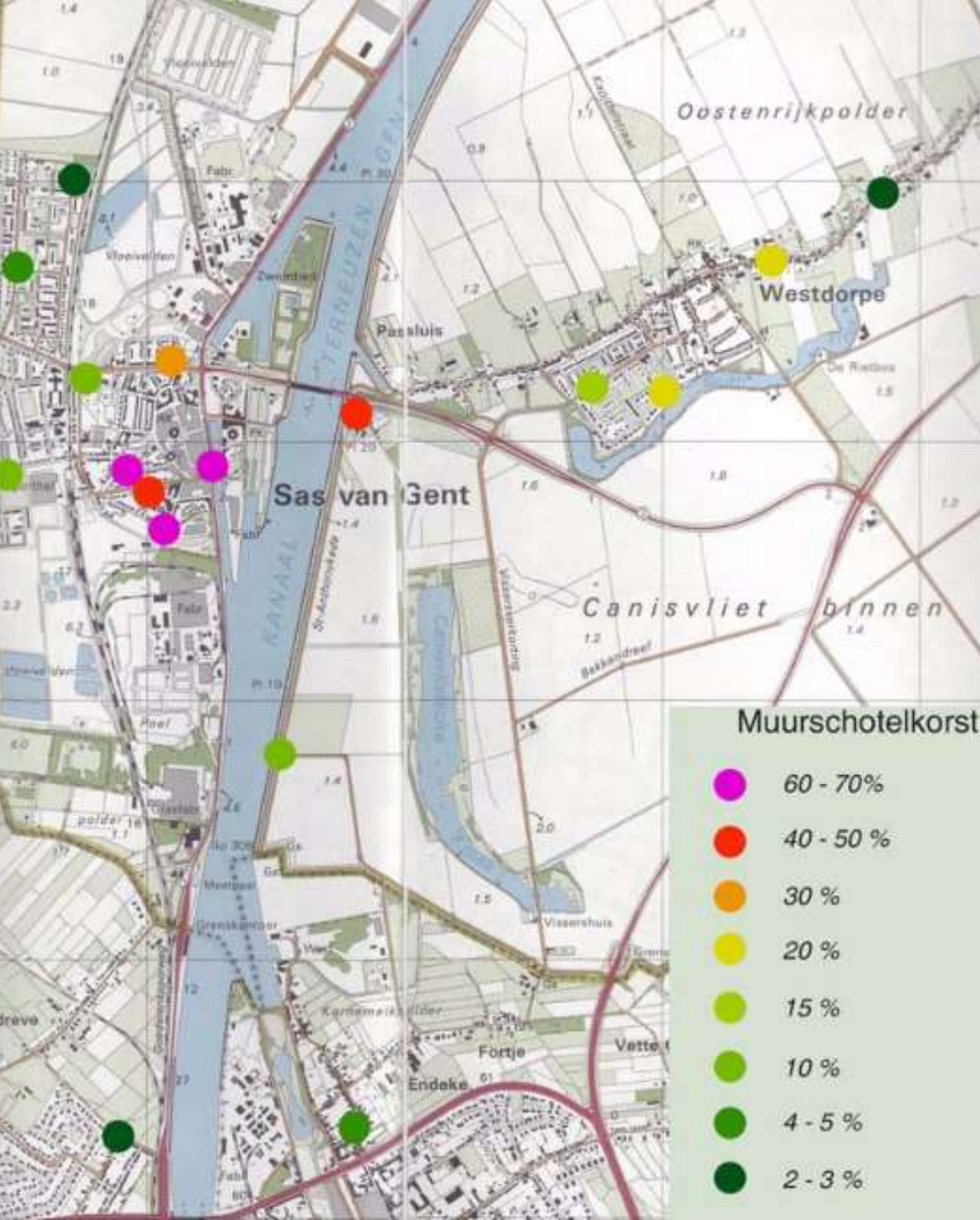

Zuid

N252

Rosier Nederland B.V.

Canisvl

5.16 Ammoniak

- a. Ammoniak (NH_3) is een van de veroorzakers van stikstofdepositie die tot overbemesting en verzuring leidt. Ammoniak deponert heel snel (25% binnen 2 km). Gevraagd wordt of wij kunnen aangeven of er een causaal verband is tussen het voorkomen van kostmossen in de directe omgeving van het bedrijf, die goed gedijen bij verzuring, en de emissie van ammoniak door Rosier.
- De Provincie Zeeland heeft een oriënterend onderzoek laten uitvoeren naar het voorkomen van korstmossen op bestratingen in Sas van Gent². Dit onderzoek was ingegeven door het gevaar van gladde trottoirs door de aanwezigheid van korstmosbegroeiingen. Uit dit onderzoek blijkt dat de aangetroffen soortstelling duidt op een sterk verhoogde stikstofdepositie. Het ruimtelijk patroon wijst op één lokale bron. Op basis van dit onderzoek is het niet mogelijk om conclusie te trekken over de aard van de stikstofdepositie (ammoniak, ammonium stikstofhoudend fijnstof, etc). De scherpe gradiënten in het verspreidingspatroon van de stikstofminnende kostmossen lijken te wijzen op een korte transportafstand en daarmee een hoge depositiesnelheid. Het is erg aannemelijk dat dit wordt veroorzaakt door de uitstoot van een relatief 'zware' component. Kort om. Is er een causaal verband tussen Rosier en het voorkomen van Korstmosbegroeiingen. Nee, het voorkomen van en de ruimtelijke verdeling wijzen sterk in de richting van Rosier, maar een causaal verband is binnen dit onderzoek niet onderzocht, maar mogelijk wel aanwezig.**

- b. Op blz. 14 staat dat berekeningen zijn uitgevoerd om de depositie op Canisvliet te bepalen. De emissiegegevens zijn gebaseerd op de in de revisievergunning gebaseerde waarden. Deze treffen wij niet aan in het ontwerp-besluit. Wel kan de maximale uitstoot berekend worden door de debieten en de concentraties in de voorschriften met elkaar te vermenigvuldigen (blz 27 en 28). Voor ammoniak komt deze berekening uit op 90 ton per jaar. Volgens de Europese emissieregistratie is de ammoniakemissie van Rosier rond 10 ton per jaar. Gevraagd wordt om aan te geven op welke jaarvracht de emissieberekeningen zijn gebaseerd en welke jaarvracht met deze beschikking aan Rosier wordt toegestaan. Verder kan uit de genoemde factor 4 op blz. 14 de indruk ontstaan

² Herk, van C.M., 2009. Kostmossen op bestratingen in Sas van Gent. Lichenologisch Onderzoeksbureau Nederland (LON), Soest.

Dank voor jullie aandacht!

meer informatie over korstmossen kun je vinden op

- www.blwg.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

Bijzondere korstmossen op onverwachte plekken

Laurens Sparrius

Symposium Ecologica 2017

Met enkele foto's van Arjan de Groot, Kok van Herk, Henk-Jan van der Kolk, Christophe Brochard